

INFORMELE ZORGNETWERKEN VAN OUDEREN

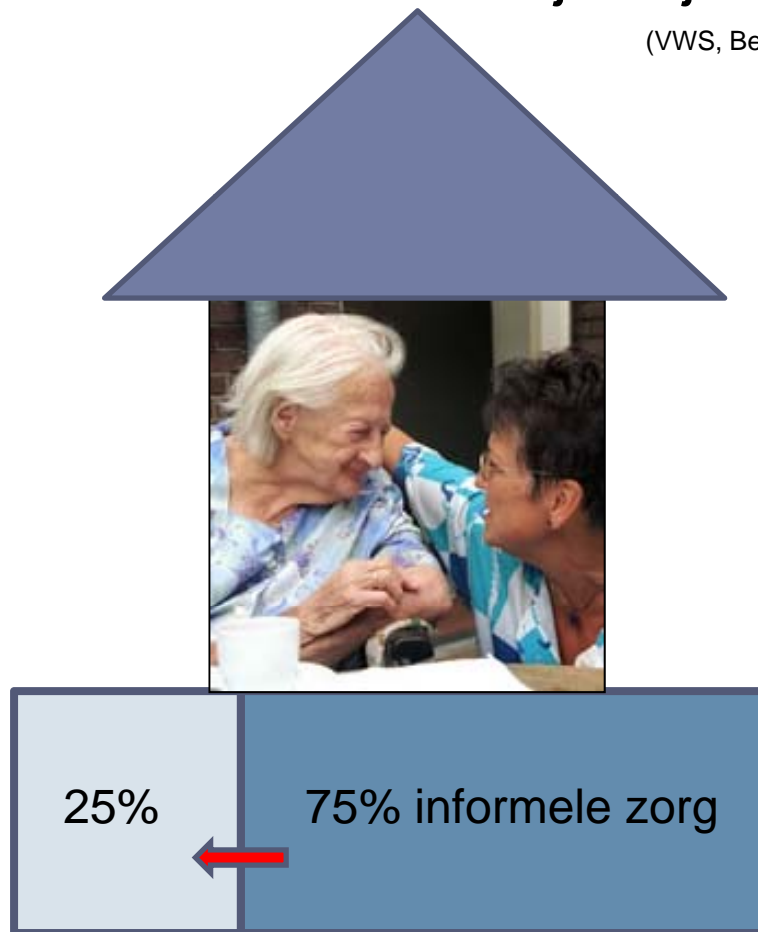
Hoe organiseren zij zich?

Marjolein Broese van Groenou
Afdeling Sociologie, Vrije Universiteit

FUNDAMENT VAN DE ZORG

- “Informele zorg is het fundament van de zorg en zal dit in de toekomst nadrukkelijk blijven”

(VWS, Beleidsbrief Mantelzorg, 31 maart 2012)

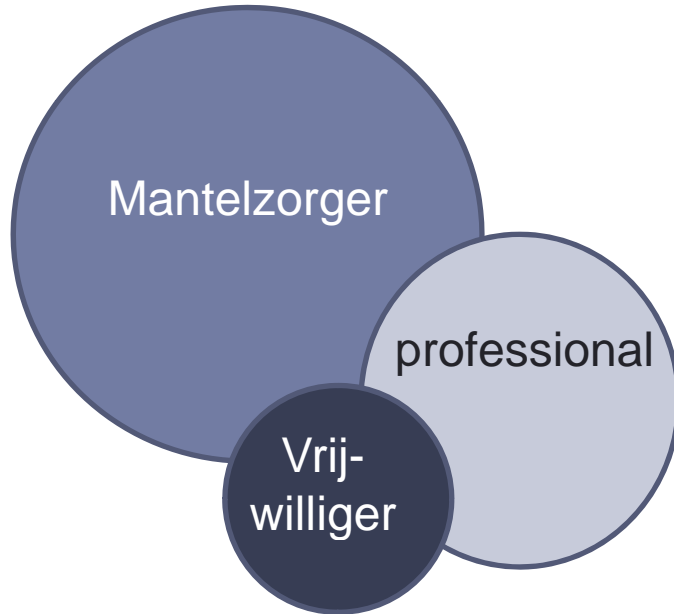
OPBOUW

- Wie zijn die mantelzorgers (van de toekomst)?
- Hoe organiseren zij zich in (thuis)zorgnetwerken?
  - Met andere mantelzorgers
  - Met vrijwilligers
  - Met professionals
- Conclusie en aanbevelingen

DEFINITIES

Typen helpers

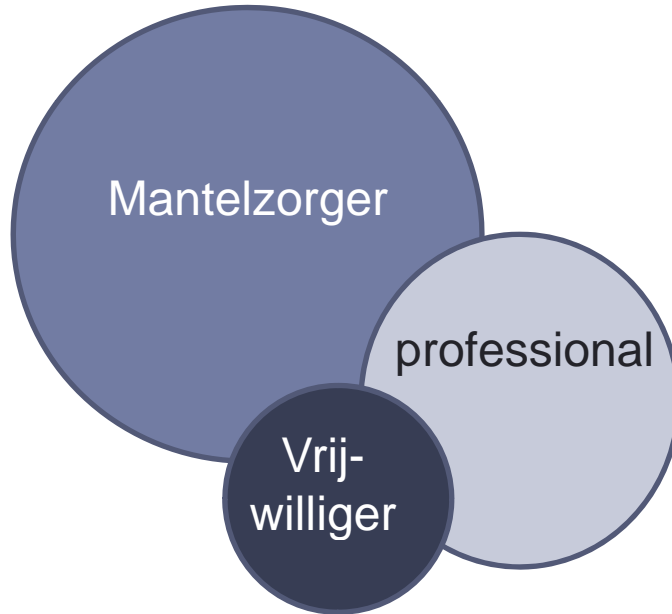

Mantelzorg

- Hulp geven
  - Vanuit de sociale relatie
  - Meer dan gebruikelijke zorg
-
- 2,6 miljoen in 2008

DEFINITIES

Typen helpers

Vrijwilliger

- Hulp geven
- In georganiseerd verband
- Niet vanuit de sociale relatie

Professional

- Hulp geven
- In kader van beroep
- Betaald
- Professionele richtlijnen

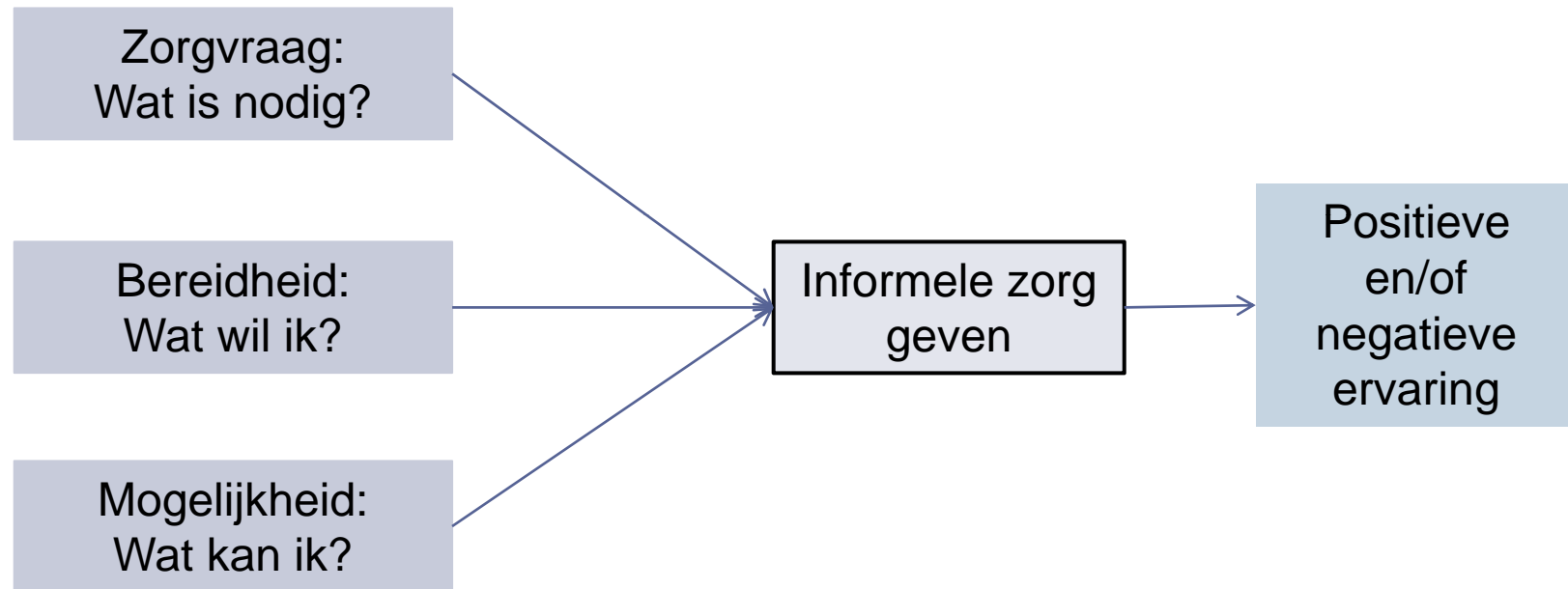
KENMERKEN VAN MANTELZORGERS VAN 55-PLUSSERS

	partner	kind	Familie, vriend of buur
N (%)	12%	65%	23%
Vrouw	41%	66%	66%
Gemiddelde leeftijd	66	49	55
Gemiddeld uren zorg per week	52	17	10

Bron: SCP/CBS IH '08; bewerking SCP/VU

OVERWEGINGEN BIJ ZORGVERLENING

GENERATIE 3.0

- Jaren: 2010-2030
  - Beleid: samenspel
  - Huidige 45-65 jarigen: 'de baby-boomers'
-
- Grote zorgvraag: langdurige, complexe zorg
  - Afnemende bereidheid: minder sterke zorgidentiteit
  - Afnemende mogelijkheid: afstand, tijd, gezondheid

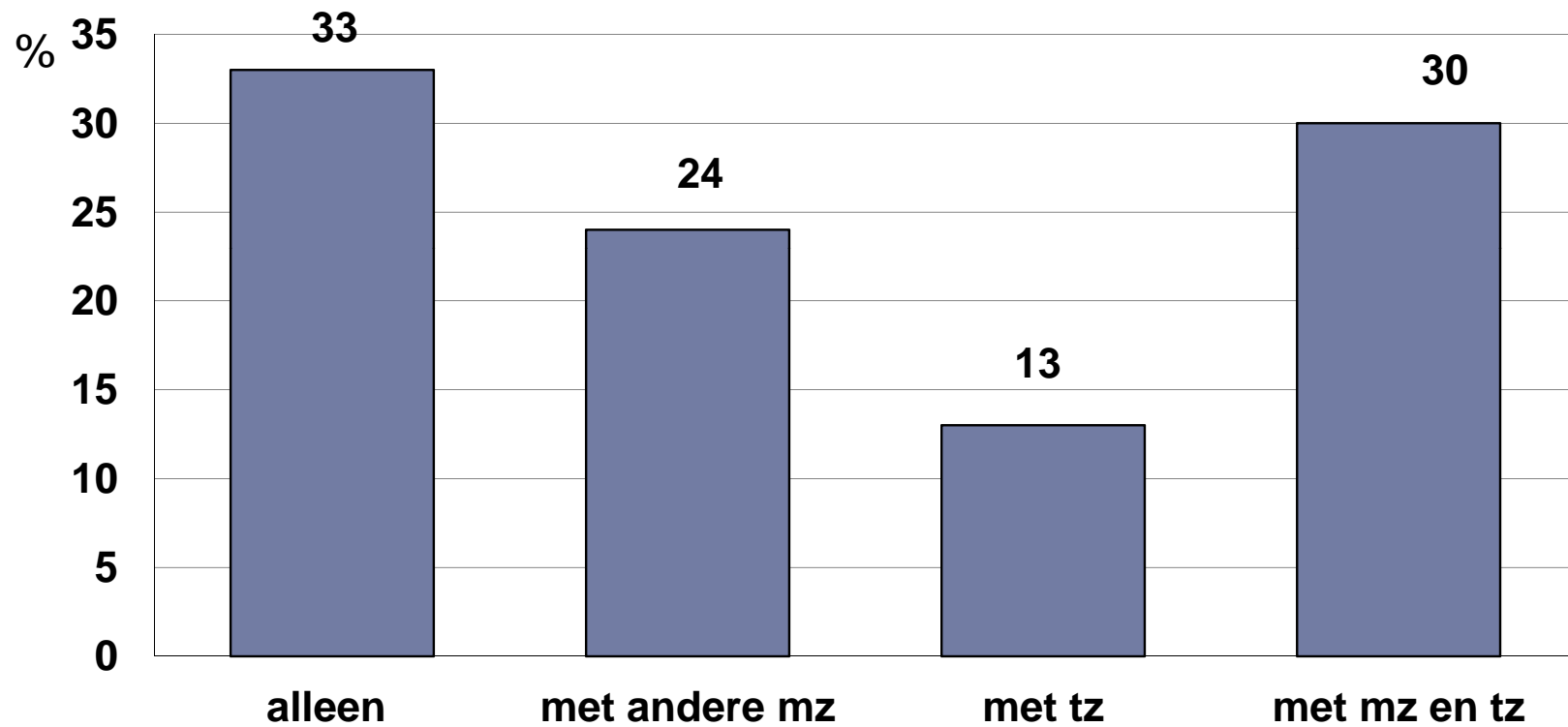

OVERWEGINGEN BIJ ZORGVERLENING

DELEN VAN DE ZORG

Mz = mantelzorger

Tz = thuiszorg

(SCP, 2009)

INFORMEEL ZORGNETWERK

- Van volwassen kinderen die voor hun ouders zorgen

Gemiddelde omvang in personen	2,8 (1,9)
Een ouder aanwezig	13%
Minstens een sibling	75%
Andere familieleden	30%
Andere niet-verwanten	21%
Overlap in taken	74%
Steun en waardering vh netwerk	89%
Conflicten over de zorg	22%

DELEN VAN DE ZORG

- Met andere mantelzorgers reduceert belasting
  - Met meer helpers
  - Ongeacht wie er meehelpt
  - Over langere tijd
  - Men taken deelt
  - Mits geen conflicten

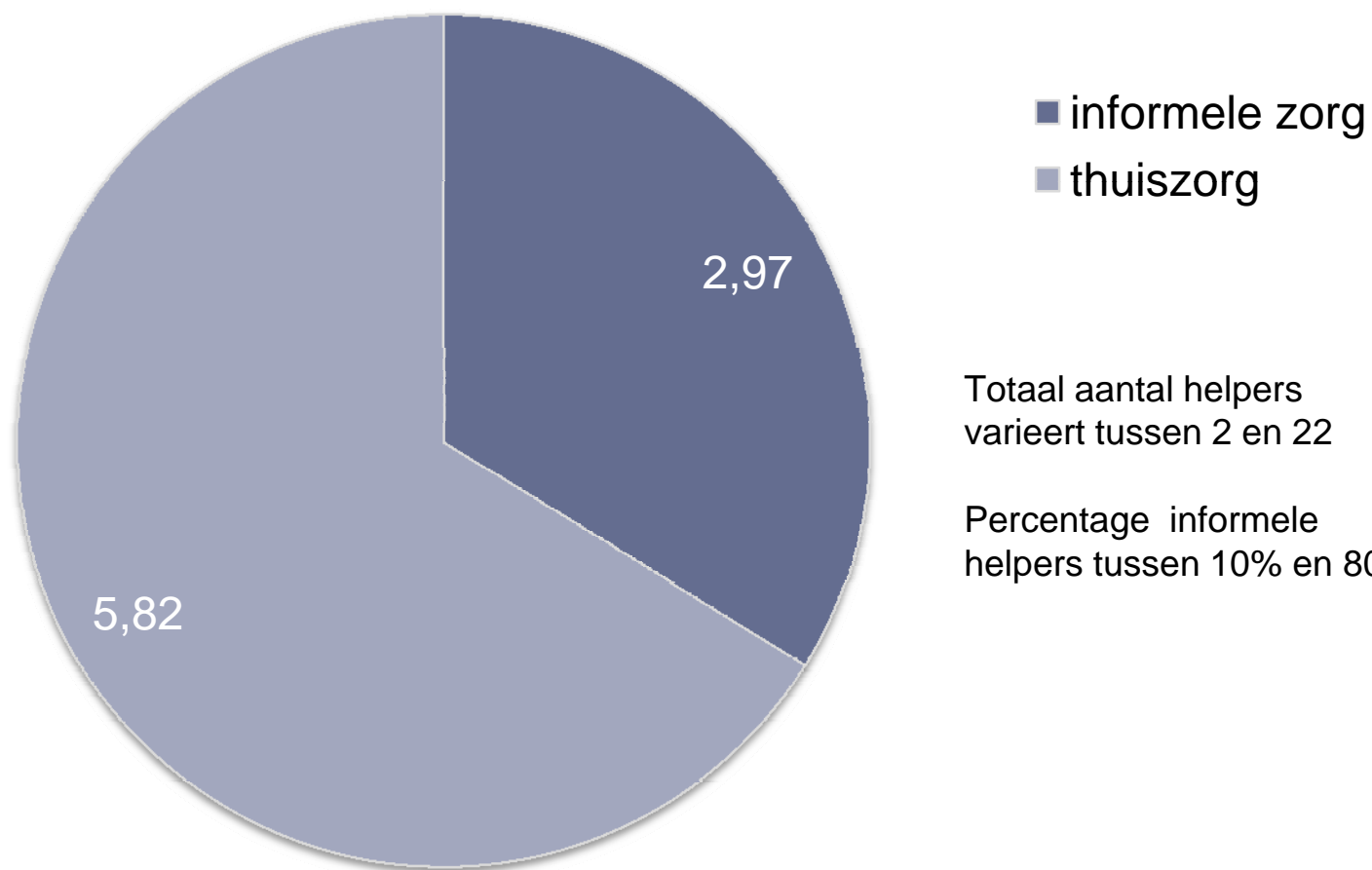
DELEN VAN DE ZORG

- Met vrijwilligers
  - Komt zelden voor; substitutie
  - Gescheiden taken; differentiatie
  - Als contact: veel waardering van mantelzorger
  - Visie op mantelzorg?

HET GEMENGDE ZORGNETWERK

Gemiddeld aantal helpers: 8,8

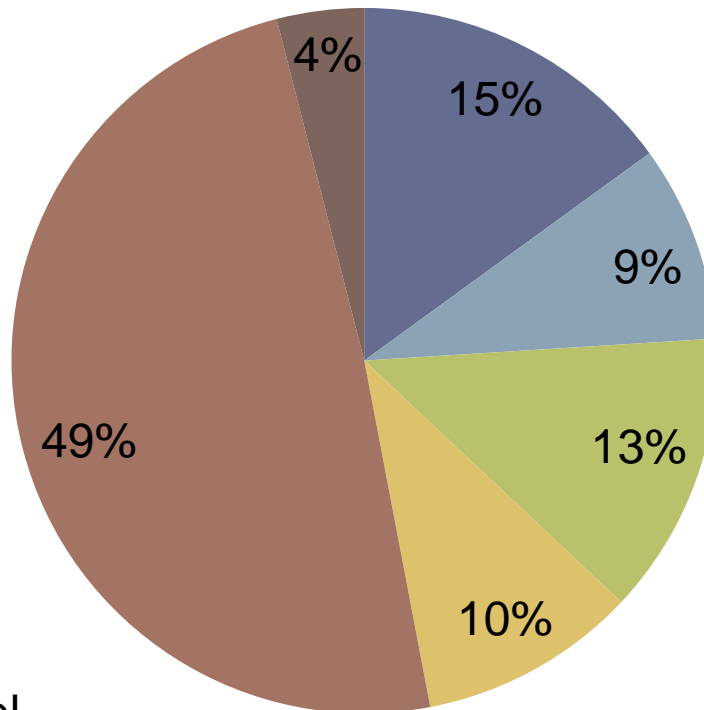
Totaal aantal helpers
varieert tussen 2 en 22

Percentage informele
helpers tussen 10% en 80%

REGIE VAN DE ZORG

- oudere
- oudere en MZ
- oudere en TZ
- alleen MZ
- alleen TZ
- MZ en TZ

Mz = mantelzorger
Tz = thuiszorg

Vooraf bij:
Alleenwonenden

Zorgnetwerk met veel
professionele helpers

ASPECTEN VAN ZORGVERLENING

- Taakdifferentiatie vs taakoverlap
- Beperkt overleg over de zorg
  - Tussen formele helpers
  - Tussen informele en formele helpers
  - Vooral in bepaalde dyades aanwezig
- Kwaliteit van zorg als beter ervaren, naarmate:
  - Het aandeel informele helpers groter is
  - Er meer contact is tussen de helpers
  - Er meer wordt samengewerkt tussen de helpers

DELEN VAN DE ZORG

- Met professionele helpers reduceert belasting niet
  - Reduceert niet de inzet in uren
  - Vooral aanvullend, niet vervangend
  - Coördinatietaak komt er bij
  - Deskundigheid niet altijd erkend

CONCLUSIES

- Het zorgnetwerk ontzorgd/t ...?
- Zorgen om:
  - Het dilemma van de mantelzorger
  - Regie van de zorg – wie voelt zich eindverantwoordelijk?
  - Gebrek aan contact tussen hulpverleners
- Positief:
  - Veel zorgpotentieel in de netwerken van ouderen
  - Mantelzorgers worden proactiever
  - Mogelijkheden voor vrijwilligers

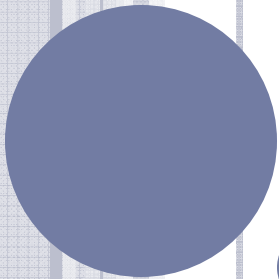

AANBEVELINGEN

○ Het beleid

- Verbreed het fundament
- Verschuif panelen richting de organisatie van de zorg
- Bevorder flexibiliteit in het zorgaanbod
- Faciliteer nabije mantelzorg
- Financier verder onderzoek

DANK U!

